

NP102Zk Organizace veřejné správy

CNP102Zk Organizace veřejné správy

Garant: JUDr. Stanislav KADEČKA, Ph.D.

TEZE KOLEKTIVNÍCH KONZULTACÍ A STUDIJNÍ MATERIÁL K TÉMATU

IV. kolektivní konzultace (NP102Zk 22.11.; CNP102Zk 22.11.; JUDr. Stanislav Kadečka, Ph.D.)

A. Regionální samospráva. Vztahy obcí a krajů. Účast občanů na územní samosprávě.

Krajské zřízení v České republice

Současná krajská samospráva byla na zákonné úrovni konstituována dnem voleb do krajských zastupitelstev 12. listopadu 2000. Vznikla krajská zastupitelstva a další orgány krajů, které se ujaly svých funkcí vyplývajících ze zákona (v oblasti přenesené působnosti však začaly kraje působit až od 1. ledna 2001).

Podstata kraje jako subjektu územní (regionální) samosprávy spočívá (obdobně jako v případě obcí) ve vzájemném propojení čtyř následujících aspektů:

- 1) **osobní aspekt kraje** (každý kraj představuje společenství fyzických osob vystupujících jak v pozici tvůrců, tak i adresátů regionální veřejné správy, tedy občanů kraje),
- 2) **územní aspekt kraje** (každý kraj má vlastní území, na němž je dána jeho samosprávná působnost),
- 3) **mocenský aspekt kraje** (každý kraj je vybaven pravomocí k tvorbě a výkonu vlastních veřejno-mocenských aktů),
- 4) **ekonomický aspekt kraje** (každý kraj je vybaven jistou mírou ekonomické autonomie, samostatně hospodaří, disponuje vlastním majetkem a finančními zdroji).

Kraje

Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu.

Kraj je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.

Zcela speciální úprava byla vytvořena pro **hlavní město Prahu**, a to zákonem o hlavním městě Praze. Ten upravuje postavení hlavního města Prahy jako hlavního města České republiky, kraje a obce a dále postavení městských částí hlavního města Prahy.

Vedle krajů jako vyšších územních samosprávných celků nutno vnímat i tzv. **regiony soudržnosti** [§ 15 zákona o podpoře regionálního rozvoje: *Pro potřeby spojené s koordinací a realizací hospodářské a sociální soudržnosti se zřizují regiony, jejichž územní vymezení je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS (dále jen "region soudržnosti"). Jedná se o tyto regiony soudržnosti: a) Praha, vymezený územím hlavního města Prahy, b) Střední Čechy, vymezený územím Středočeského kraje, c) Jihozápad, vymezený územím Jihočeského a Plzeňského kraje, d) Severozápad, vymezený územím Karlovarského a Ústeckého kraje, e) Severovýchod, vymezený územím Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje, f) Jihovýchod, vymezený územím Jihomoravského kraje a kraje Vysočina, g) Střední Morava, vymezený územím Olomouckého a Zlínského kraje, h) Moravskoslezsko, vymezený územím Moravskoslezského kraje.].*

Regionální právní předpisy

- Obecná charakteristika
- Obecně závazné vyhlášky krajů
- Nařízení krajů
- Proces přijímání regionálních právních předpisů

Samostatná působnost kraje

- Obecné principy
- Samostatná působnost kraje
- Hospodaření krajů
- Spolupráce mezi kraji
- Správní delikty dle krajského zřízení

Přenesená působnost kraje

- Obecné principy

- Konkrétní příklady

Orgány kraje, orgány zastupitelstva kraje a rady kraje

- Obecné principy
- Zastupitelstvo kraje
- Rada kraje
- Hejtman
- Krajský úřad
- Výbory
- Komise
- Zvláštní orgány kraje

Vztahy státu, krajů a obcí

- Obecné principy
- Dozor nad výkonem samostatné působnosti
- Dozor nad výkonem přenesené působnosti
- Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti
- Některé další právně regulované vztahy mezi státem, kraji a obcemi

Účast občanů na územní samosprávě

- Aktivní a pasivní volební právo na místní a regionální úrovni
- Místní a krajské referendum
- Další „privilegia“ občanů obcí a občanů krajů

B. Shrnutí a aktualizace konzultované materie. Závěrečná diskuze.

STUDIJNÍ PRAMENY

Obecná studijní literatura

- Průcha, P.: *Správní právo, obecná část*. 8. vydání. Brno : Doplněk, 2012, s. 226 – 250.
- Hendrych, D.: *Správní věda. Teorie veřejné správy*. 3. vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2009, s. 148 – 157, 177 – 178.
- Horzinková, E. – Novotný, V.: *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2. upr. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, s. 65 – 73.
- Hendrych, D.: *Správní právo. Obecná část*. 8. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 127 - 167.
- Sládeček, V.: *Obecné správní právo*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer, 2009, s. 308 - 314.

Specifická studijní literatura

- Cogan, R.: *Krajské zřízení*. 1. vydání. Praha: ASPI, 2004, 442 s.
- Kadečka, S.: *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, 425 s.
- Kadečka, S. – Havlan, P. – Valachová, K.: *Právní regulace místní (a regionální) samosprávy. Sborník z 4. Letní mezinárodní konference / workshopu*. 1. vydání. Brno : Masarykova univerzita, 2008, 596 s.
- Kol.: *Obce 2008 - 2009*. 1. vydání. Praha: ASPI, 2008, 1092 s.
- Mates, P. (ed.): *Reforma veřejné správy. Sborník příspěvků*. 1. vydání. Praha: ASPI, 2007, 380 s.
- Koudelka, Z.: *Samospráva*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007, 400 s.
- Havlan, P.: *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. 2. vydání. Praha: Linde, 2008, 318 s.
- Koudelka, Z., Ondruš, R., Průcha, P.: *Zákon o obcích (obecní zřízení). Komentář*. 4. doplněné vydání. Praha: Linde, 2009, 488 s.
- Šemora, V.: *Dozor a kontrola nad samostatnou a přenesenou působností svěřenou orgánům obcí, krajů a hlavního města Prahy. Komentář, judikatura a odkazy na související předpisy*. 1. vydání. Praha: Linde, 2007, 256 s.

Právní úprava

- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 118/2010 Sb., o krajském referendu, ve znění pozdějších předpisů

KONTROLNÍ OTÁZKY

1. *Co je posláním a podstatou regionální samosprávy?*

□ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
§ □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
□ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
§ □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
□ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
§ □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □

2. *Jak je regionální samospráva aktuálně organizována?*
3. *Jaká je podstata a úloha tzv. regionů soudržnosti?*
4. *Jak jsou právně regulovány vztahy mezi státem, kraji a obcemi?*
5. *Jaké jsou formy účasti občanů na územní samosprávě?*

□ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
§ □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
□ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
§ □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
□ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □
§ □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □ § □